

REKOMENDACIJOS DĖL KORUPCINIO AR NESKAIDRAUS ELGESIO SITUACIJŲ VALDYMO

Šiame AB Birštono sanatorijos „Versmė“ (toliau - Sanatorijos) darbuotojų elgesio kodekso priede pateikiami pavyzdiniai galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejai ir rekomenduotini Sanatorijos darbuotojų veiksmai su jais susidūrus. Sanatorijos darbuotojai privalo žinoti, kad pagal jų elgesį, sprendimus ir pasisakymus visuomenė, Sanatorijos partneriai bei kitos įstaigos ir organizacijos formuoja požiūrį į Sanatorijos veiklą ir etiką. Sanatorijos darbuotojas privalo savo elgesiu rodyti, kad netoleruoja ir nepalaiko korupcijos ar kitokio neskaidraus elgesio.

1. Atliekant darbo funkcijas svarbu žinoti, kaip elgtis, kai Jums siūlomas kyšis. Netgi pažadas, susitarimas, reikalavimas ar provokavimas duoti kyšį laikomas baigtiniu nusikaltimu, o tai reiškia, kad ikiteisminis tyrimas gali būti pradėtas net ir tuo atveju, jei kyšis fiziškai nebuvo priimtas. Pinigai, daiktai, dovanų čekiai, maisto produktai, gėrimai ar kitos vertybės, nemokamos paslaugos, darbai, nuolaidos ir panašiai, siūlomi vykdant darbinės pareigas, traktuojami kaip kyšis. Tokiu atveju rekomenduojama vadovautis toliau pateikiamomis rekomendacijomis:

1.1. Pirmiausia išsiaiškinkite asmens ketinimą. Norėdami tai padaryti, atkreipkite dėmesį į kyšio perdavimo būdą. Pinigų, daiktų ar panašių vertybių įteikimas kartu su dokumentais arba jų palikimas darbo vietoje, kitose patalpose ar transporto priemonėse gali rodyti asmens ketinimą Jus papirkti. Todėl pasistenkite išsiaiškinti, ar asmens veiksmai yra tyčiniai ir skirti Jus papirkti;

1.2. Asmenys, teikdami kyšį (pavyzdžiui, kartu su dokumentais, palikdami, perduodami, atsiųsdami „dovanėles“ ir t. t.), siekia Jus paveikti, todėl įvertinkite šiuos asmenis kaip galimą rizikos šaltinį. Jų pateiktą informaciją ir dokumentus tikrinkite ir vertinkite ypač atidžiai;

1.3. Savo veiksmais ir bendravimu formuokite tokią aplinką, kurioje asmenims net nekiltų mintis, kad galėtumėte būti suinteresuotas priimti kyšį. Elkitės ramiai, o atsisakymą priimti neteisėtą atlygį išreikškite aiškiai ir glaustai, vengiant bet kokių diskusijų. Jei pinigai ar kiti daiktai buvo palikti per klaidą, nedelsiant paprašykite juos atsiimti. Asmeniui atsisakius tai padaryti, nedelsiant žodžiu, raštu, telefonu ar elektroniniu būdu informuokite savo tiesioginį vadovą arba asmenį, atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą;

1.4. Susidūrę su galimu papirkimo atveju, nedelsdami praneškite apie tai žodžiu, raštu, telefonu ar elektroniniu paštu savo tiesioginiam vadovui ar asmeniui, atsakingam už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą;

1.5. Įsidėmėkite kyšio dalyką – koks tai daiktas, jei pinigai – kiek ir kokių kupiūrų, koks jų

nominalas, kokia valiuta, kiekis, į ką įdėta ar įpakuota (pavyzdžiui, į maišelį, voką ir panašiai), su kokiais dokumentais ar daiktais pateiktas ir kt. Svarbu tai, kada tiksliai ir kur buvo įdėtas ar paliktas kyšis (pavyzdžiui, atneštuose dokumentuose, kabinete po stalu, tarnybiniame automobilyje ant galinės sėdynės ir panašiai);

1.6. Pasistenkite nustatyti įvykio liudytojus, kurie galėjo matyti papirkimo ar bandymo papirkti faktą (tai gali būti Jūsų kolegos ar kiti asmenys), užsirašykite jų duomenis ir kontaktinius telefonus;

1.7. Visais atvejais, kai vykdant darbinės pareigas Jums siūlomas ar paliekamas kyšis, nedelsdami praneškite apie tai savo tiesioginiam vadovui arba asmeniui, atsakingam už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.

2. Sanatorijos darbuotojui teikiant ar priimant dovanas, rekomenduojama įvertinti visas aplinkybes bei galimas rizikas ir vadovautis toliau pateikiamomis rekomendacijomis:

2.1. Leidžiamos reprezentacinės dovanos su valstybės ar kitokia simbolika (pavyzdžiui, kalendoriai, knygos ar kitokie informacinio pobūdžio spaudiniai) ir nedidelės vertės dovanos (tokios kaip raktų pakabukai, rašymo priemonės, užrašų knygelės, kepuraitės, marškinėliai, puodeliai, gairėlės, maisto produktai ir panašiai), kurių vertė mažesnė nei 150 eurų. Jei dovanos vertė yra mažesnė arba lygi 150 eurų, ji laikoma dovanos gavėjo nuosavybe. Dovanos, kurių vertė viršija 150 eurų, laikomos Sanatorijos nuosavybe ir turi būti įtraukiama į Sanatorijos apskaitą;

2.2. Prieš priimant sprendimą dėl dovanos priėmimo ar teikimo, įvertinkite šiuos dovanų priimtinumą kriterijus:

2.2.1. dovanos įteikimo aplinkybės: priežastis, vieta, laikas, būdas, dovanos pobūdis;

2.2.2. dovanos vertė, ypač jei ji akivaizdžiai didesnė, nei įprastos reprezentacinės dovanos;

2.2.3. dovanojimo dažnumas ir periodiškumas (net ir smulkios, simbolinės dovanos, jei jos dovanojamos dažnai, turėtų kelti susirūpinimą);

2.2.4. dovaną teikiančio asmens ketinimai Jūsų atžvilgiu (tai jis daro iš mandagumo ar pagarbos Jums, o gal turėdamas ketinimų palankiu sau būdu paveikti Jūsų būsimus sprendimus, tiesiogiai ar netiesiogiai atsidėkoti už priimamus ar ankstesnius sprendimus);

2.2.5. ar Jūsų elgesys su dovanotoju nebuvo dviprasmiškas, sudarantis jam klaidingą įspūdį, jog tikėtės ar laukiate dovanos (atsidėkojimo);

2.2.6. ar priėmęs (įteikęs) dovaną galėsite jaustis laisvas nuo bet kokių galimų įsipareigojimų dovanotojui (apdovanotajam);

2.2.7. ar didžioji arba net absoliuti Jūsų darbinių funkcijų dalis yra susijusi su potencialiu dovanotoju (apdovanotuoju). Jei taip, priėmus iš jo dovaną ar ją įteikus, kyla būtinybė nusišalinti nuo atitinkamų darbinių klausimų sprendimo (pavyzdžiui, dovana teikiama viešųjų pirkimų metu, vykstant deryboms su konkrečiu tiekėju ar po sutarties sudarymo, laimėjus pirkimą ir panašiai);

2.2.8. ar Jums būtų patogiu ir nekeltų jokio psichologinio diskomforto (rūpesčių) tai, jog dovanos gavimo (įteikimo) faktas taps viešai visiems (kolegoms, interesantams, žiniasklaidai, plačiajai visuomenei) žinomu;

2.3. Neteisėtų dovanų, kurios apima bet kokias materialias ar nematerialias vertybes, siūlomas ar teikiamas siekiant paveikti Jūsų objektyvumą ir sprendimus vykdant darbinės pareigas, priimti negalima. Jei tokios dovanos, pavyzdžiui, pinigai, dovanų čekiai, vertingi daiktai ar paslaugos, atsiunčiamos paštu, per kurjerius, elektroninėmis priemonėmis ar perduodamos per trečiuosius asmenis, jos turi būti nedelsiant gražinamos. Dovanotojams būtina paaiškinti, kodėl dovanos nepriimamos (žodžiu, el. paštu ar pan.), ir išpėti apie galimas teises pasekmes. Apie bet kokį neteisėtų dovanų siūlymą, pristatymą, teikimą ar spaudimą dėl susijusių sprendimų priėmimo nedelsiant informuokite savo tiesioginį vadovą arba asmenį, atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.

3. Jei Sanatorijos darbuotojai pastebi neteisėtą ar neskaidrią savo kolegų veiklą, spaudimą, priekabiavimą, mobingą ar patyčias darbe, rekomenduotina nedelsiant apie tai pranešti Sanatorijos direktoriui arba pateikti informaciją vidiniu pranešimų kanalu.

4. Dėl visų korupcinio ar neskaidraus elgesio situacijų Sanatorijos darbuotojai gali ir turi konsultuotis su asmeniu, atsakingu už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.
